

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра романского языкознания

Базанова Елена Александровна

**РЕАЛИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ПЕРЕВОДЕ КАК ЭЛЕМЕНТ
ВОССОЗДАНИЯ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА (НА МАТЕРИАЛЕ
РОМАНА В. НАБОКОВА «ДАР» И ЕГО ПЕРЕВОДОВ НА
ФРАНЦУЗСКИЙ И АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫКИ)**

**Realities in Literary Translation as an Element of Recreation of Linguistic
picture of the World (based on the material of the novel “Dar” by V. Nabokov
and its translation to French and English)**

Магистерская диссертация

специальность 1-21 80 04 «Романские языки»

Научный руководитель
Сергей Васильевич Логиш
кандидат филологических
наук, доцент

Допущена к защите

«___» _____ 2014 г.

Зав. кафедрой романского языкознания

С.В. Логиш

Кандидат филологических наук, доцент

Минск, 2014

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Диссертация состоит из общей характеристики работы, введения, трех глав, заключения, списка использованной литературы и приложения. Общий объем диссертации составляет 56 страниц, количество использованных источников составляет 14.

Ключевые слова: картина мира, языковая картина мира, реалии, мышление, восприятие, языковая система, отражение, языковая действительность, лингвистика.

В качестве объекта исследования выступает роман В. Набокова «Дар» на русском языке и тексты его переводов на французском и английском языках. Предмет исследования – реалии в романе В. Набокова способы их адекватной передачи на французский и английский языки при переводе. В качестве материала для данной работы послужили реалии, отобранных методом сплошной выборки из романа В. Набокова «Дар» и его переводов на французский и английский языки (104 единицы).

Цель диссертационной работы – исследовать употребление реалий и выявить, насколько они способствуют воссозданию языковой картины мира, а также рассмотреть основные проблемы, связанные их с адекватным воспроизведением на французском и английском языках. Для достижения данной цели были использованы: описательный метод, стилистический анализ, сравнительно-сопоставительный анализ. В результате были выявлены 104 единицы реалий, способствующих отражению картины мира в исследуемом романе.

Исследование является важным для уточнения способов передачи языковых особенностей оригинала, связанных со спецификой художественного литературы.

Полученный результат может найти применение в вузовских курсах по теории и практике перевода, стилистике, а также в переводческой и редакторской практике.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Дысэртацыя ўключае ў сабе агульную характарыстыку працы, уводзіны, тры главы, заключэнне, ліст выкарыстаных крыніцаў і дадатка. Агульны аб'ём працы - 56 старонак, колькасць выкарыстаных крыніцаў складае 14.

Ключавыя словы: карціны свету, моўная карціна свету, рэалія, мысленне, успрыманне, моўная сістэма, адлюстраванне, моўная рэчаіснасць, лінгвістыка.

У якасці аб'екта даследавання выступае раман В. Набокава «Дар» і тэксты яго перакладу на французскую і ангельскую мовы. Прадмет даследавання – рэаліі ў рамане В. Набокава і спосабы іх перадачы на французскую і ангельскую мовы пры перакладзе. У якасці матэрыялу для гэтай працы паслужылі рэаліі, адабраныя метадам суцэльнай выбаркі з рамана В. Набокава «Дар» і іх пераклад на французскую і ангельскую мовы (104 адзінак). Мэта дысэртацыйнай працы – даследаваць выкарыстанне рэалій і выявіць, наколькі яны спрыяюць узнаўленню моўнай карціны свету, а таксама разгледзець пытанні, звязаныя з іх адэкватнай перадачай на французскай і ангельскай мовах. Для дасягнення гэтай мэты былі выкарыстаныя: апісальным метадам, стылістычны аналіз, параўнальны-супастаўляльны аналіз. У выніку былі выяўленыя 104 адзінкі рэалій, якія спрыяюць адлюстраванню карціны свету ў рамане, які даследуецца.

Даследванне з'яўляецца важным для ўдакладнення спосабаў перадачы моўных асаблівасцяў арыгіналу, звязаных са спецыфікай мастацкай літаратуры.

Атрыманы вынік можа знайсці прымяненне ў курсах па тэорыі і практыцы перакладу, стылістыцы вчу, а таксама ў перакладніцкай і рэдактарскай практыцы.

ABSTRACT

The thesis includes a summary, an introduction, three chapters, a conclusion and bibliography. The volume of the work is 56 pages, the bibliography consists of 14 items.

Key words: view of the world, linguistic view of the world, realia, cognition, perception, language system, reflection, language reality, linguistics.

The object of the research is the novel *The Gift* by Vladimir Nabokov in Russian and its translations into French and English.

The subject of the research is the realia in Nabokov's novel and the means of their adequate translation into French and English. The material for the research is the realia found in Nabokov's novel *The Gift* and their two translations into French and English selected by the method of continuous sampling (104 units).

The objective of the thesis is to analyze the usage of realia and reveal how they foster the recreation of the language view of the world as well as to examine the major issues that have to do with their adequate reproduction in the French and English languages. The following methods were used in the research to attain this objective: descriptive method, stylistic analysis, comparative and contrastive analysis. As a result, 104 units of realia were revealed, all of which foster reflection of the language view of the world in the novel in question.

The research is important for specifying the ways in which language peculiarities, which are dependent on the specific character of fiction, are rendered in translation.

The results of the research can be used in institutions of higher education in classes on the theory and practice of translation and stylistics as well as in the work connected with translation and editing.